

Pædagogisk læreplan for Børnehuset Hanen

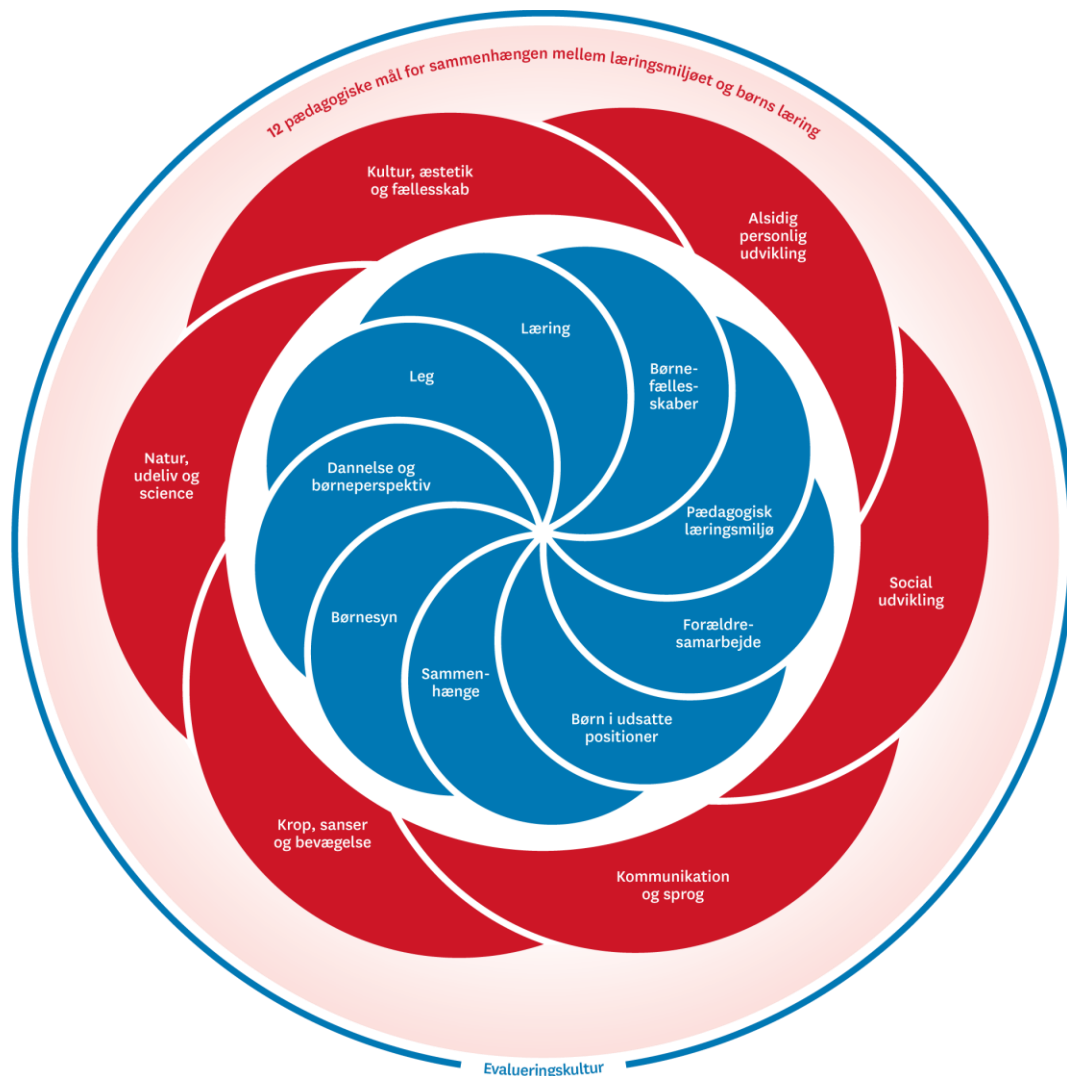
2023 - 2024

Indhold

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan.....	3
Hvem er vi?	4
Pædagogisk grundlag	7
Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskabe	8
Pædagogisk læringsmiljø	11
Samarbejde med forældre om børns læring.....	15
Børn i udsatte positioner.....	17
Sammenhæng til børnehaveklassen.....	19
Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan.....	22
Inddragelse af lokalsamfundet.....	22
Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø	26
De seks læreplanstemaer	31
Alsidig personlig udvikling	31
Social udvikling	34
Kommunikation og sprog.....	36
Krop, sanser og bevægelse.....	38
Natur, udeliv og science	40
Kultur, æstetik og fællesskab.....	43
Evalueringskultur	45

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i

publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Børnehuset Hanen er beliggende i Himmelev, som er et naturskønt område.

I børnehuset er der 75 børn, fordelt på to vuggestuegrupper og tre børnehavegrupper. Personalet består foruden den pædagogiske leder af 8 pædagoger, 7 medhjælpere samt en uddannet køkkenleder.

Vi er en del af område Midtøst, og samarbejder aktivt med de seks øvrige institutioner i vores område bl.a. samarbejder vi på tværs i læringsgrupper og udviklingsarbejde.

Værdierne for område Midtøst er nysgerrighed, faglighed og fællesskab, og vores kerneopgave har vi defineret som:

"Børns trivsel og læring i centrum" og vores vision lyder "I område Midtøst vil vi arbejde med høj kvalitet og et særligt fokus på leg og læring, for at skabe robuste og demokratiske børn."

Børnenes stemme og børneperspektivet er en stor del af Hanens hverdag, børnene er aktive medbestemmere til hvad dagene skal bruges til. Det er vigtigt for børnenes hverdag, at de mødes af nærværdende voksne der har en stor bevidsthed om, hvordan kerneopgaven skal løses.

Vi er et alsidigt hus, med mange faglige kompetencer, samt stort fokus på det enkelte barns udvikling og læringsrum. Vi vægter børnemiljøet og arbejdsmiljøet højt i vores hverdag, og samarbejder meget på tværs af stuerne.

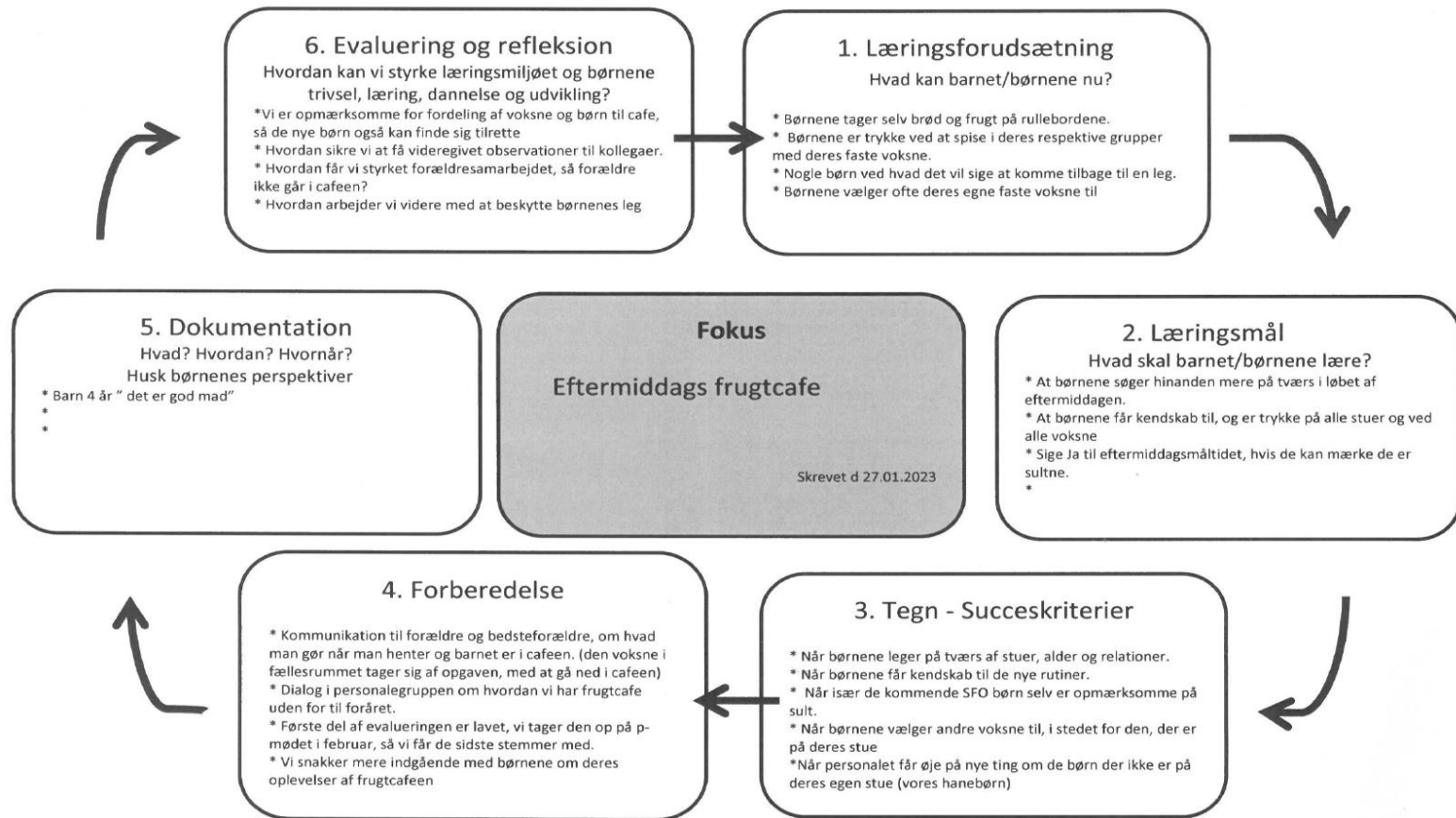
Hanens børnegrupper er struktureret således: Larverne 0-2 år, Sommerfuglene 2-3 år, Ulve og Bjørne 3-4 år, Koalaerne er gruppen for de 5-6 årige børn, også kaldet storbørnsgruppen.

Under forberedelse til udarbejdelse af Hanens læreplan, har de voksne nedskrevet observationer på børnegrupperne. Det betyder at alle ansatte i Hanen har bidraget til det store arbejde.

Hanens praktiske hverdag, ser i grove træk ud som følger:

- Klokken 6:30-7:30:
Institutionen åbner, og vi spiser morgenmad i fællesrummet. Der er voksne fra både vuggestuen og børnehaven til at åbne, så alle børn møder en kendt voksen når de kommer.
- Klokken 7:30:
Går børn og voksne ud på stuerne eller på legepladsen. Her sættes små aktiviteter og lege i gang. Børnene leger på tværs af stuerne, så der er mulighed for at udvikle nye venskaber og relationer.
- Klokken 9:00:
Er der formiddagsmad og samling på stuerne. Til samlinger er det pædagogiske indhold meget forskelligt. Nogle læser bøger, andre grupper taler om dagens gang, hvor turen skal gå hen, synger osv.
- 9.30
Pædagogiskplanlagte projekter m.m.
- Klokken 10:45 -12.15:
Børnene spiser frokost, og herefter er det tid til middagslur for vuggestuen og de yngste børnehavebørn og børnehavebørnene holder afslapning på stuerne. Børnehavebørnene har deres egne tæpper med som de bruger til afslapning.
- Klokken 14:00-15:00:
Børnene spiser eftermiddagsmad og leger på stuen, i fællesrummet, eller på legepladsen.
- Klokken 15:00 – 16:45:
Her leger børnene med hinanden og de voksne. De sidste børn får et stykke brød eller frugt sidst på eftermiddagen.

F. U. E. L.-model Før under efter læring

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

”De centrale elementer er:

- **Børnesyn:** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv:** Børn på f.eks. 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg:** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring:** Læring skal forstås bredt og læring sker f.eks. gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber:** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø:** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde:** Et godt forældresamarbejde har fokus på, at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner:** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen:** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af f.eks. børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som f.eks. arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Først forholder I jer til de fem elementer:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber.

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig.

De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

For at gøre læreplanen let at tilgå for alle, har vi valgt at skrive om elementerne hver for sig, velvidende at alle elementerne hænger sammen på alle leder og kanter.

Børnesyn

Det at være barn har værdi i sig selv og vi værner om alle Hanens børns, trivsel, udvikling, læring og dannelse. Vi er opmærksomme på og arbejder med barnets nærmeste udviklingszone. I praksis er dette omsat ved opmærksomhed, nærvær, samt forståelse for, at børnene udvikler sig i forskellige tempi og er forskellige af natur. Vi arbejder med at styrke børnenes selvhjulpethed, vi ser og tror på at børnene kan det, vi giver dem tid til at lære. Vi arbejder med at tiden til selvhjulpethed er vigtig at prioritere, da det styrker barnets selvværd og selvtillid. Vi understøtter børnenes læringsmiljø, følger børnenes spor og skaber nye interesser for natur, relationer og samspil.

Dannelse og børneperspektiv

Alle børn høres og tages alvorligt, som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse. Vi arbejder ud fra et anerkendende børneperspektiv, med fokus på zonen for nærmeste udvikling. Vi ser at børnene motiveres af selv at "få lov" til at eksperimentere og gøre sig erfaringer på egen krop. F.eks. dagligt i garderoben, hvor børnene øver sig i overtøj, men også får hjælp og fif af deres kammerater.

I Hanen arbejder vi tæt sammen, særligt omkring morgener og eftermiddage. Dette medvirker til at alle voksne og børn kender hinanden. Det relationelle samvær på tværs, er vigtigt for vores pædagogiske arbejde. Vi arbejder over året med fælles projekter i grupper, på stuen eller fælles i børnehaven/i huset. Dette for at styrke fællesskaber og oplevelser på tværs. I hverdagen indarbejdes børneperspektivet i stort set alle sammenhænge, børnene er en del af en kultur hvor de har medbestemmelse og hvor de oplever at deres stemme er vigtig for de voksne, men også for deres venner.

Leg

Legen har værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud. Vi stimulerer børnenes nysgerrighed og glæder os over at børnenes entusiasme når vi skal på tur, ud og lege osv.

Vi er interesserede i at følge børnenes spor og arbejder både med ustrukturerede og strukturerede aktiviteter, samt forløb med fokus på f.eks.: Rytmik, musik, ture, motorikbaner og kreative forløb med plads til genkendelighed og til at eksperimentere.

Vi har indrettet os med læringsmiljøer, som er tilpasset børnenes alder og interesse. Vi reflekterer og justerer regelmæssigt/årligt vores læringsmiljøer. Dette betyder bl.a. at vi kan tilbyde mange forskellige legemiljøer, men også at børnene besøger de forskellige miljøer/stuer på tværs af alder og interesser. Dette oplever vi, som et godt grundlag for at mødes om et fælles tredje.

Vi har dagligt fokus på leg, både ift. til den enkeltes deltagelse og udvikling, men også som mulighed for at indgå i forskellige fællesskaber. Dette gøres bl.a. ved at de voksne leger med, hjælper med at skabe rammer omkring legen, opbygger spændende legemiljøer, med mulighed for fordybelse. Dette betyder også, at vi i perioder benytter os af legegrupper, som støtter barnet i dets udvikling. Vi opfordrer også vores forældre til at bakke op omkring leg og venskaber med legeaftaler hjemme, eller på legepladser i nærområdet.

Nysgerrighed, forundring, eksperimentering – larven er på besøg på larvetuen.

Læring

Læring skal forstås bredt, og læring sker f.eks. gennem leg, relationer, rutinesituationer, planlagte aktiviteter, udforskning af naturen og ved at blive udfordret.

Vi arbejder ud fra et anerkendende børneperspektiv med fokus på zonen for nærmeste udvikling og ser børnene motiveres af selv at "få lov", eksperimentere og gøre sig erfaringer på egen krop, blandt andet ved, at øve at kravle op og ned af "trip trap stole".

Hverdagens rutiner indeholder også kulturelle værdier og udtryksformer; Måltiderne, samling, når børnene skal puttes, legekultur m.m. Vi arbejder med forskellige materialer, som kartoffelmel, modellervoks, mudder, sand og vand samt dej til boller mv.

Vi har fokus på at guide børnene til selv, eller samarbejde med andre børn, at kunne klare tøj og overtøj. F.eks. løbende lære at mærke kulde/varme. Hvilket tøj passer til årstiden. Kan jeg tage trøjen af, når jeg har det varmt? osv.

Børnefællesskaber

Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter de ydre rammer for. Alle børn skal opleve at være en del af børnefællesskaberne. Både på den stue hvor barnet er tilknyttet, men også i mindre grupper og på tværs af grupper i hele børnehuset.

Børnenes stemmer er vigtige når vi planlægger dagligdagen, det kan f.eks. være når vi laver legegrupper i børnehaven, hvor børnene kan være med til at bestemme legegrupper og forhandle med vennen om, hvor legen skal leges. I vuggestuen kan det være sådan, at vi går på tur, på tværs af stuerne eller besøger hinandens grupper. Børnene skal opleve, at være en del af børnefællesskabet, hvor de er trygge. Derfor kræver det også at der hele tiden er pædagoger der har opmærksomheden på det relationelle hos børnene.

På den måde arbejder vi på, at skabe en balance imellem barnet som individ, men også i en gruppe.

Vi arbejder aktivt med at inddrage forældrene i børnenes fællesskaber. Det kan f.eks. være når legeaftaler skal arrangeres uden for børnehaven. Hvis vi observerer en nyopstået god legerelation, taler vi med begge børns forældre om det, derved får børnene mulighed for at udforske den videre, både i og uden for børnehaven.

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Pædagogisk læringsmiljø

Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø, er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.

I Hanen arbejder vi i aldersopdelte stuer. Når et barn står over for et stue skifte, arbejdes der intensivt med relationer til nye voksne samt de øvrige børn. Børnene inviteres ind på deres kommende stuer, for at deltage i daglige aktiviteter for en kortere eller længere stund. Dette bevirker at børnene kan bevæge sig fra deres sikre base og opleve deres næste skifte i små ”bidder”, men har altid muligheden for at komme ”hjem” i trygge rammer igen, når der er behov. Denne model giver børnene mulighed for at skabe trygge relationer til deres nye voksne, på tværs af huset, samt gryende relationer til deres kommende stuevenner. Vi oplever at børnene hurtigere bliver trygge på deres nye stue, overgangene sker mere naturligt og børnene giver i højere grad selv udtryk for at have mod på og nysgerrighed for at udforske alt det nye. Samtidig giver vi børnene mulighed for at spejle sig i andre børn, som både motorisk, sprogligt, men i høj grad også personligt/socialt kan noget mere eller andet. Dette er der en meget stor motivations- og udviklingsfaktor i.

Vi arbejder i mindre grupper med god fordybelse og nærvær, børnene får forløb/aktiviteter målrettet alder og samtidig har vi et stærkt fokus på udvikling og rummelighed på tværs af alder. Det er vigtigt at pointere at der ikke udelukkende kigges på alder, men også børnenes individuelle udvikling.

Vi arbejder med forskellige aktiviteter og metoder, for at nå vores mål. Vi eksperimenterer med forskellige naturfænomener, kriblekrabledyr, jord, science i børnehøjde, musik og sang mv. Derudover benytter vi os af nærmiljøets forskellige legepladser, hvor vi blandt, på gåtur, andet øver i at holde i hånden.

Et andet eksempel på et pædagogisk læringsmiljø i Hanen er, at vi arbejder omkring dialogisk læsning. Vi læser og er i dialog med børnene om indholdet i bøgerne og undersøger f.eks. hvor regnormen bor, hvad laver Mimbo Jimbo, når han leger med kunst osv. Dette gøres for at understøtte børnenes sproglige udvikling.

Et eksempel på et pædagogisk læringsmiljø, der foregår over hele dagen er, vores måde at støtte og guide børnene til, at blive mere selvhjulpne. Vi støtter og guider dem i selv at tage tøj, ble m.m. af når de skal sove, de går selv op i og ned i krybben, de går selv ind på toiletet når bleen er kommet af. Når vi skal have overtøj på vægter vi højt, at de selv er med at prøve at få overtøj og sko på og af.

Måltiderne som et pædagogisk læringsmiljø

I Hanen ser vi alle måltider som et læringsmiljø, det betyder at vi værner om at smage på forskellige ting og gerne flere gange. Det er en prioritering at børnene inkluderes i opgaverne om at skabe rammen om det gode måltid, således at der er god stemning, nysgerrighed, madmod, dialog, og nærvær. Vi vil ikke forstyrres og afbrydes når vi spiser, og de voksne bliver siddende ved bordet, så der opstår mindst mulig forstyrrelse. Børnene får præsenteret nye retter, så de får lyst til at smage. Sammen med deres venner og voksne er der en nærværende dialog om råvarerne. Det kan f.eks. være hvor de kommer fra osv. Vi er i dialog med børnene om smage, konsistensen, farver, råvare osv. Børnene har adgang til at kigge ud i det åbne køkken hvor køkkenlederen involverer de interesserede børn.

Observation/refleksion på pædagogiske læringsmiljøer i Hanen

Observation fra Vuggestuen:

"Aja kommer ind på stuen, sammen med sin mor. Sammen åbner de lågen ud til badeværelset. De skal vaske hænder inden barnet skal ud og lege på stuen, fortæller den voksne. En mindre pige kravler efter og rejser sig op af lågen, der er lukket igen. Hun kigger ind, mens det andet barn vasker hænder."

Retningsgivende refleksioner:

I vuggestuen bliver der arbejdet med rutiner. På larvestuen er der låge ud til badeværelset. Nogle gange er lågen lukket, og andre gange er lågen åben. Børnene får hurtigt erfaring med, at når de kommer om morgenen og inden vi skal spise, skal vi ud og vaske hænder. Når vi er færdige, så lukker den voksne lågen igen. Børnene hos larverne er i gang med at lære, hvornår vi bruger badeværelset og hvornår vi bruger stuen. Det er en kontinuerlig proces at vedligeholde rutinen og læringen, da der på larvestuen ofte starter nye børn og familier der skal ind i rytmen om håndhygiejne. Når børnene er på sommerfuglestuen, er der ikke en låge der åbnes og lukkes. Vi oplever at kunne bygge videre på den læring som den ene vuggestuegruppe er startet på, når børnene starter hos sommerfuglene (ældste vuggestue gr.)

Asger og hans mor Trine er i gang med morgenrutinen på Larvestuen

Observation fra Børnehaven:

Eksempel 1:

"Børnene skal ud på legepladsen, der er tre piger tilbage i garderoben. En af pigerne havde en sko der drillede meget da hun skulle have den på. En anden pige satte sig foran hende og kiggede op og sagde: "Skal jeg lige hjælpe dig?" "JA!" sagde pigen med tåre i øjnene, mens hun smilede. Pigen hjalp hende med skoene. En tredje pige sad i den anden ende af garderoben og kiggede på de to piger og sagde: "Ej hvor er du altså bare sød og hjælpe hende med hendes drillesko."

Eksempel 2:

"Børnene kommer ind fra legepladsen, en pige er hurtig til at tage sin flyverdragt, sko og hue af. Ved siden af hende sidder Sofia som har lidt svært ved at få åbnet støvlerne. Vera sætter sig på hug og kigger på Sofia og spørger hende: "Har du brug for lidt hjælp?"

Retningsgivende refleksioner:

I garderoben bliver der skabt et læringsmiljø, hvor der er fokus på at hjælpe hinanden, samt at styrke egen selvhjulpnehed. Forældrene opfordres til at sætte børnenes tøj i børnehøjde, så de selv kan nå det, når det skal bruges. De voksne guider og støtter børnene i, at blive så selvhjulpne som muligt f.eks. opfordres og øves børnene i at bruge skohorn, hvis skoene er stramme og driller. Derudover opfordres børnene også til at hjælpe hinanden og derigennem styrke deres empati indbyrdes. Det er tydeligvis noget der bliver arbejdet en del med, da observationen ovenfor skete mens der stod en voksen, men pigerne klarede situationen selv, på imponerende vis.

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Forældresamarbejdet

I Hanen arbejder vi tæt med forældrene om børnenes trivsel, udvikling, læring og dannelse. Ved de årlige forældresamtaler i dialogredskabet udarbejdes der fokuspunkter i samarbejde med forældrene, med henblik på barnets fremadrettede udvikling.

Vi bruger dialogredskab fra Rambøll som hedder ”Hjernen og hjertet”. Redskabet er udviklet til at styrke forældresamarbejdet omkring børnenes trivsel, udvikling, læring og dannelse. Fokuspunkterne bliver gennemgået, når vi afholder vores årlige forældresamtaler.

Vi oplever at det fungerer godt i forhold til at skabe et godt samarbejde og sammenhæng mellem dagtilbud og hjem.

Det er vigtigt for os, at have en fælles strategi for hele huset, derfor er vores udgangspunkt for samtaler med forældrene meget ens fra vuggestue til børnehave. Vi afholder en uddybende samtale ved barnets tredje år, hvor tiden i vuggestuen afrundes. Ved dette møde er den pædagog fra børnehaven, der overtager barnet også deltagende, derved sikres en god overgangssamtale mellem de deltagende parter og fokuspunkter m.m. bliver overleveret på en struktureret og professionel måde.

Pædagogisk Psykologisk Rådgivning, er en afdeling i Roskilde kommune, i daglig tale PPR. PPR bruges når personalet har udfordringer eller har brug for kvalificeret sparring omkring et barn. Vi taler altid med forældrene, inden vi taler med PPR. Gennemsigtigheden i forældresamarbejdet er vigtigt for os, da tillid er den bærende del for, at sikre barnets trivsel.

Mærkedage i Hanen, er fælles for alle børn, deres forældre, søskende og bedsteforældre. Her er et stort fællesskab, som forældrene støtter rigtig flot op omkring og som giver børnene mulighed for at deltage og få kendskab til traditioner med forskellige udtryksformer og værdier, samt kendskab til de øvrige børns familier. I Hanen afholder vi bl.a. sommerfest, Halloween, bedsteforældre dag, Lucia optog, går hjem til fødselsdage m.m.

Praksisfortælling/refleksion om forældresamarbejdet i Hanen

Praksisfortælling fra vuggestuen:

"Vigga der er pædagog i vuggestuen har inviteret lbs forældre til samtale, da Vigga ser at lb viser alle tegn på at være klar til at smide bleen. Forældrene fortæller at lb er deres første barn, så de er ikke helt klar over hvilke tegn Vigga ser. Vigga fortæller at lb sjældent tisser i bleen, men at han tisser på toilettet ligesom de fleste af de andre børn på stuen. Vigga fortæller at der fra vuggestuens side er opbakning, hvis forældrene også er klar. Om en uge er der en forlænget weekend og så kunne de prøve at tage lbs ble af der. Forældrene fortæller at lb hjemme er ret optaget af at komme op på deres toilet og faktisk allerede har tisset et par gange. Men de troede det var tilfældigt. Sammen aftaler Vigga og lbs forældre hvordan de griber de næste dage an. Så alle parter kan hjælpe lb godt i gang."

Retningsgivende refleksioner:

Ovenstående er et typisk eksempel på hvordan pædagoger og forældre samarbejder omkring børnene. Det er et vigtigt udgangspunkt for barnets udvikling, at vi sammen laver en strategi der kan understøtte barnets læring inden for nærmeste udviklingszone.

Forældrene i forældre kontakt udvalget fortæller, fremadrettet omtalt FKU:

- *"I vuggestuen er de gode til at komme med forskellige læringsituationer, hvor der er ting, som børnene skal øve sig på der hjemme også"*
- *"Vi bliver præsenteret for dagligdags ting, med eksempler på hvad børnene er optaget af i vuggestuen, som pludselig giver mening i hjemmet, fordi vi opdager at vores barn nu har lært noget nyt"*
- *"Medarbejderne viser oprigtig interesse, for vores børns udvikling, trivsel, læring og udvikling."*

Praksisfortælling fra Børnehaven:

"Knud der er pædagog i børnehaven har en fredag eftermiddag en kort snak med Magnus' far. Knud fortæller at Magnus er vokset og blevet så dygtig en dreng efter han er kommet ned på storbørns gruppen. Magnus står ved siden af og smiler. Imens de snakker, står Magnus' far og bærer alle Magnus' ting: Taske, drikkedunk, pose med skiftetøj, regntøj og et par ekstra sko. Knud spørger Magnus' far, om han ikke har brug for en hånd til at komme ud af lågen. Magnus' far siger: "Jo tak, vi skal jo have det hele hjem i dag." Knud kigger ned på Magnus og spørger om han måske kunne være sød og hjælpe sin far med taske og drikkedunk. Magnus kigger på sin far og siger: "Vi kan jo hjælpes far.""

Retningsgivende refleksioner:

Forældresamarbejde behøver ikke kun at være organiserede møder. I Hanen er forældresamarbejdet også de små snakke der i dagligdagen kvalificerer børnenes udvikling. Der er mange måder at hjælpe børn og forældre på i den travle hverdag, men en af de ting der arbejdes med i Hanen er, at børnene får ejerskab over deres hverdag og at de kan deltage i det praktiske og hjælpe med at finde deres tin og f.eks. selv bære taske og drikkedunk. Det er også sådanne hverdagsting der er med til at understøtte deres læring inden de skal starte i SFO.

FKU fortæller:

- *Forsigtigt start ved PPR udfordringer, men når samarbejdet er i gang så kører det godt". "Alle ligger de kræfter ind i det, som det kræver"*
- *"Godt samarbejde, med løbende snakke omkring barnets trivsel. Pædagogerne lytter og spørger ind til om det er muligt at have et ekstra møde, hvis der er behov."*
- *"God tid til at snakke ved afhentning og aflevering, både stort og småt, pædagogerne viser interesse i at lytte og være nysgerrige"*

Børn i udsatte positioner

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Børn i udsatte positioner

Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter. For børn i udsatte positioner har vi øget fokus på trivsel og det pædagogiske fokus på, at skabe forudsigelighed og trygge rammer i faste rutiner. Ind imellem anvendes piktogrammer, som viser at alle børn i gruppen har gavn af at hverdagen bliver visualiseret. På den måde bliver børnene inddraget i fællesskabet og oplever at være en del af fællesskabet, uden at blive udstillet. Vi anvender små legegrupper og støtter barnet i pauser, når der er brug for det. Vi har et tæt samarbejde med pædagogisk psykologisk rådgivning, der støtter og guider børn, personale og forældre i ting der kan være en udfordring. Vi vægter et åbent og ærligt samarbejde mellem personalet, PPR og forældre, hvor alt bliver sagt højt.

Derudover afholder vi flere samtaler med forældrene for at få god kommunikation og sikre fælles fokus.

Praksisfortælling/refleksion om børn i udsatte positioner i Hanen

Praksisfortælling fra vuggestuen:

"I vuggestuen oplever vi til tider, at der er børn som har svært ved at deltage i fællesskabet. Når vi oplever børn som ikke trives eller har svært ved at opbygge legerelationer, prioriterer vi at en voksen tager 2-4 børn med ind på stuen og sætter forskellige lege i gang, som vi ved at det pågældende barn er interesseret i. Den voksne guider og støtter alle børnene i legen og sætter ord på handlinger fra børnene og på hvad den voksne selv gør. På den måde bliver alle børn synlige og får udviklet legen i trygge og rolige rammer."

Retningsgivende refleksioner:

Dette eksempel på små legegrupper i vuggestuen er noget vi oplever, at alle børn har stor gavn af og ikke kun børn med særlige behov. Vi vægter højt at børnene skal have gode og sunde relationer til hinanden og til de voksne. De små grupper er noget alle børn profeterer af, de udvikler sig meget i samspil med andre.

Praksisfortælling fra børnehaven:

"Det er formiddag i børnehaven og børnegruppen holder samling. Dennis er motorisk urolig, og har svært ved at sidde stille. Han flytter langsomt kroppen tilbage, hvor pædagogen sidder klar til at give tryk og børste Dennis på armene. Langsomt falder Dennis til ro og slapper af. Efter samling, får Dennis lov til at rejse sig først, så han kan komme i gang med at lege, inden alle de andre børn indfinder sig ude i de respektive læringsmiljøer"

Retningsgivende eksempler:

Dette er et typisk eksempel på, hvordan der arbejdes med et barn med motorisk urolighed. Når den voksne tilbyder barnet en plads tæt ved sig, er det for at støtte barnet i at nedregulere energien i nervesystemet. Forældrene har kendskab til vores metoder og retningslinjer for at hjælpe Dennis.

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

Sammenhæng til børnehaveklassen

Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv. Storbørnsgruppen har et tæt samarbejde med de nærliggende skoler og der bliver arbejdet med det feedback vi får fra dem.

Vi arbejder med ”Klar parat, klar parat start” overgangs sangen, så børnene har et kendt objekt, når de starter.

Leg og konstruktion med bogstaver

Vi holder førskolesamtaler med forældrene og arbejder med fokuspunkter, så børnene bliver så klar som de kan. Hvert år arbejder gruppen på tværs af området, med et pædagogisk forløb om bevægelse, leg og relationer, her deles børnene ind i hold. Børnene mødes flere gange i løbet af året, i forskellige sammenhænge, så de kan nå at danne relationer med de kommende kammerater der skal gå på samme skole. For at hjælpe børnene på vej i den meget store gruppe børn, er det organiseret således, at hver skole har en

farve. Himmelev er gul, så alle børn der skal på Himmelev skole har en gul bluse og med et navneskilt på. På den måde kan alle de forskellige voksne bruge børnenes navne.

I storbørns gruppen arbejdes der fast med tal og bogstaver, f.eks. gør storgruppen brug af materialet "Lyd-byen", der integreres som en fast del af deres samling. Børnene øver sig i at skrive deres eget navn og holde rigtigt på blyanten. Børnene øves i konflikthåndtering, kropsbevidsthed i forhold til toiletbesøg og hvilket tøj man skal have på ud på legepladsen. Der øves også at spise frokost inden for et fast tidsrum, træning i at kunne lege med forskellige legekammerater. Ydermere øves der i at være centrum til samling. Grundlæggende arbejder vi på at inddrage børnene i så mange opgaver og ting som muligt, så de får medejerskab for deres hverdag i børnehaven.

AKSEL		MAJA	
ASTRAIA	ASTRAIA	MATHEO	MATHEO
BEATE	BEATE	MARTHA	
BJØRK	BJØRK	MIA	MIA
ELIN	ELIN	NAJA	NAJA
ESTHER	ESTHER	REGNAR	REGNAR
HANNIBAL		SELMA	SELMA
JOHANNES	JOHANNES	TILDE	TILDE
LOTUS	LOTUS		

Børnenes forældre tjekker ind og ud på Aula, børnene skriver deres navn når de kommer og går.

Praksisfortælling/refleksion om sammenhænge i Hanen

Praksisfortælling fra børnehaven:

"Til samling. Pædagogen, Mikkel siger: "Når vi er færdige med at spise skal vi ud på legepladsen". Sofia spørger: "Hvad tøj skal vi have på så?" Mikkel svarer: "Godt spørgsmål, Hvis nu du tager to venner med ud og undersøger det, så kan I komme tilbage og fortælle os andre om vejret."

De tre piger løber ud og kommer tilbage og fortæller at i solen er det varmt, men i skyggen kan det godt være lidt koldt, fordi der er vind."

Børnene og pædagogen har efterfølgende en samtale om, hvad der kunne være en god idé at tage på og kommer i fællesskab frem til sko og jakke."

Retningsgivende eksempler:

Det pædagogiske arbejde i storbørnsgruppen er bl.a. at klæde børnene på, til selv at være i stand til at træffe kvalificerede beslutninger i forskellige situationer. F.eks. Hvilket tøj skal jeg tage på ud på legepladsen, kan jeg holde varmen med min trøje, hvilke fodtøj giver mest mening til det jeg skal osv. Når vi øver børnene i processer, hvor de selv skal mærke efter, opnår børnene en erfaring, som de kan trække på og selv træffe kvalificerede beslutninger fremadrettet, når de f.eks. selv skal bedømme påklædning i SFO'en. Gennem samtaler med de øvrige børn om påklædning, bliver børnene også opmærksomme på, at alle ikke altid har samme behov og at vi er forskellige. Nogle børn fryser hurtigt, mens andre børn har brug for mindre tøj.

Demokrati i børnehøjde. Hvad syntes du vores nye storbørns gruppe skal hedde?

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Inddragelse af lokalsamfundet

I Hanen bruger vi ind i mellem Roskilde bibliotek. Vi tager bus eller går.

Vi går tit på ture i nærområdet, især broen over Sønderringvej er populær for vuggestuen. Vi oplever at biler og lastbiler er enormt spændende for denne aldersgruppe og turen danner bl.a. ramme om sproglige læringsmiljøer, trafikforståelse og dannelse, oplevelser med et fælles tredje som fokus m.m.

I børnehaven besøger vi mange lokale legepladser. Børnene inddrages i beslutningsprocessen, ved hjælp af børnedemokrati. Der holdes en afstemning på stuen, hvor børnene kan vælge i mellem to legepladser, den legeplads der får flest stemmer vinder.

Derudover har vi brugt Roskilde museums projekt ”Mig og min by”, som tema i brobygningen til den kommende storbørns gruppe. Vi var blandt andet på besøg på museet, gik på guidet byvandring, besøgte havnen m.m.

Ind i mellem gør vi brug af vores naturvejleder Laila, på Boserupsgård, til diverse naturforløb og projekter.

Vi inddrager også gerne vores forældregruppe, hvis vi oplever de har kompetence, som kan bidrage til projektet.

Vi har også gode erfaringer med at bruge forældre, der har en særlig viden om historie til at tage med på f.eks. slotsbesøg og fortælle en masse historier. Vi trækker gerne på forældrenes kompetencer og inviterer dem ind i Hanen som eksperter. Vi oplever, at børnene er glade for og gode til at tage imod forældrene som gæsteundervisere. Vi tager også gerne på tur hjemme hos børnene og kigger på nisser i haver og vinduer og leger i haverne, når vi har fået lov.

Praksisfortælling/refleksion om inddragelse af lokalsamfundet i Hanen

Praksisfortælling fra vuggestuen:

"I vuggestuen har vi i foråret 2023 op startet et forløb omkring Natur, udeliv og Science. I den forbindelse, blev sommerfuglestuen kontaktet af en mor, der spurgte om hendes søn måtte tage en congosnegl med i vuggestue og vise den frem, for sådan en havde de derhjemme. Moderen havde igennem den sidste periode set på aula at børn og voksne brugte meget tid på at lede efter dyr på legepladsen. Så hvis de måtte låne vores lille terrarie med hjem, så kunne sønnen have congosneglen Ib med i vuggestue næste dag"

Retningsgivende refleksioner:

Det var en spændende oplevelse at se en så stor snegl, som oven i købet var hvid. Børnene fulgte med igennem glasset og drengen der havde congosneglen med, var meget stolt og viste den frem til alle de børn, der ville se den. Det var dejligt at barnets mor greb det der rør sig i vuggestuen og bød ind med hvad de kunne have med. For barnet var det en særlig stor dag, og han kunne fortælle at det var hans og hvad den spiste. Efterfølgende lavede stuen et opdatering på AULA, så dokumentationen kom retur til forældrene, som derved kunne runde oplevelsen af med deres børn om eftermiddagen

Trip, trap, træsko.... Vi startede med at studere en masse af de små snegle. Så kom der 2 vinbjergsnegle på besøg og i dag har vi så haft fornøjelsen af at sige Hej til Elliotts congosnegl Ib. Det har været sjovt at vise børnene at det samme dyr findes i forskellige størrelser, og jo større sneglene blev var det også nemmere for dem at se alle de detaljer og fokusord vi snakker om hver dag. Interessen er fortsat stor og det var sjovt for Elliott at vise sit kæledyr frem til vennerne. Vi takker for lån af Ib og er glæde for at de ting vi laver og lærer i vuggestuen også lever videre hjemme hos jer 😊

Praksisfortælling fra børnehaven:

"I februar måned starter mellemgruppens ældste børn, fra Ulve og Bjørnestuen, op på overgang fra mellemgruppen til storbørns gruppen. Vi blev tilbudt et forløb på Roskilde museum, der hedder "Mig og min by". Som forberedelse er børnene blevet bedt om at tage et billede med, af dem selv foran deres hoveddør. Billedet sættes op på et kort over Roskilde/Himmelev.

I løbet af projektet besøgte vi Roskilde museum, for at blive klogere på Roskilde i ny og gammel tid, derudover har vi været på en guidet byvandring gennem Roskilde.

Vi har talt om vores by og hvad vi kender i den og været på flere forskellige ture rundt omkring i Roskilde og Himmelev.

Byvandring i Roskilde

Besøg på Roskilde museum

Retningsgivende refleksioner:

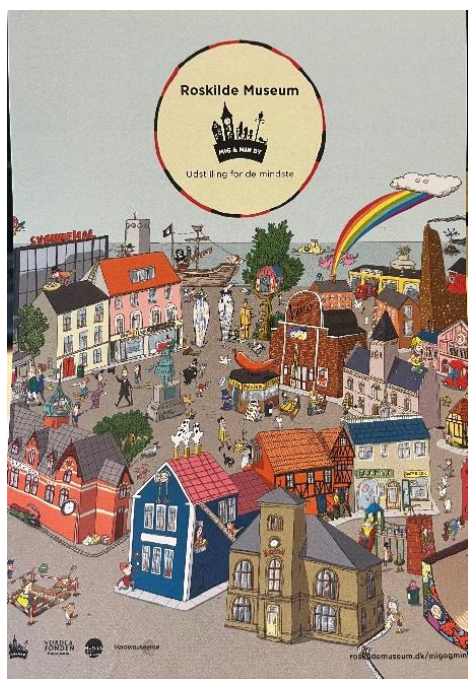
Formålet med forløbet er at skabe en harmonisk gruppe, allerede inden de starter i stor børns gruppen, samt at danne gryende relationer på tværs af de to stuer. Dette betyder at gruppen allerede fungerer som helhed, inden opstart og de voksne i gruppen, kan derfor sætte fokus på andre relevante emner.

Vi valgte at inddrage Roskilde som det fælles tredje, da de fleste børn har et tilhørsforhold til byen. Når vi tager på ture og skaber oplevelser sammen, bidrager det bl.a. til en øget fællesskabsfølelse, i den kommende gruppe.

Kortet med billeder blev sat op i fællesrummet og vi oplevede at mange børn henover dagen, gik på opdagelse på kortet og nogle børn fandt ud af at de faktisk ikke boede så langt fra hinanden, hvilket skabte samtaler om legeaftaler.

Byvandring i Roskilde

Materiale til "Mig og min by"

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø inden for:

I Hanen er det vigtigt for os, at der er pænt og indbydende når man kommer ind af døren. Det er et vigtigt element for os, at der er skabt nogle gode æstetiske rammer for børnenes læringsmiljø. Det kommer til udtryk ved god orden i de fysiske lærings- og legemiljøer.

Børn og voksne tager alle ejerskab i, at rydde op og stille på plads når man er færdig med at lege. Det er vigtigt at læringsmiljøet er klar til de næste børn, der gerne vil lege.

Det er vigtigt for kvaliteten af de fysiske rammer, at der er steder i Hanen, hvor børnene kan trække hen når de har brug for ro.

Vi opfordre ofte børnene til at bruge lidt ekstra tid på deres tegninger eller malerier, inden det kommer i skuffen. Vi ser det som en vigtig opgave, at børnene lærer at holde fokus og koncentration og godt kan arbejde videre med værket selv om de i første omgang synes det er færdig.

Fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø udenfor:

De fysiske rammer uden for har også de sidste år været igennem en større udvikling. Vi har i Hanen prioriteret at vedligeholde og udvikle flere dele af legepladsen, for at skabe flere tematiserede læringsmiljøer, der fremstår pænt og inspirerende, så børnene kan lege og fordybe sig. Vi ser i hverdagen og hen over alle årtiderne at børnene leger og fordyber sig i hele uderummet.

Praksisfortælling/refleksion om det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i Hanen

Praksisfortælling fra Vuggestuen:

"Vi undersøger krible krable dyr som larver, bænkebidder, regnorme, snegle og myrer ude på legepladsen. En gruppe børn kommer løbende med en snegl i en spand og vil vise den til den voksne. Den voksne sætter sig ned og snakker med børnene om sneglen, sneglehuset og de små følehorn der trækker sig frem og tilbage. Flere børn kommer til, og snart er der samlet mange snegle i spanden, der nu bliver fyldt med blade og græs som sneglen kan spise og gemme sig i"

Retningsgivende refleksioner:

De fysiske rammer er afgørende for børnenes læring, da vi ved at små grupper skaber den kvalitet omkring børnene der skal til for at styrke deres psykiske sundhed. Processen med Krible krable er et etårigt forløb for vuggestuerne, der omhandler natur, udeliv og science. Vuggestuen har modtaget bøger og materiale til inspiration, der skal underbygge den pædagogisk udvikling i samspil med de initiativer og dialoger der opstår med børnene.

Eksempler på forskelligt dokumentation

Praksisfortælling fra børnehaven:

"I børnehaven arbejdes der i perioder med "Dagens barn" til samling. Barnet sidder på en stol, som en del af cirklen og de øvrige børn på stuen skiftes til at sige noget positivt til barnet på stolen. F.eks. "Jeg synes du er en god ven", "du er rigtig god til at tage sko på", "du er sød" osv.

Børnenes input bliver skrevet ned og der laves en lille plakat med billede og skrift på, som hænges op på stuen."

Retningsgivne refleksioner:

Når børn oplever at være i centrum og hører positive ord fra deres venner, dannes der et bedre selvbillede og det psykiske børnemiljø omkring børnene, forbedres. Børnene oplever at være en del af et børnefællesskab, hvor dét at sidde og lytte på, at vennerne fortæller en masse rare ting, både kan være rart og udfordrende. Anna i børnehaven fortæller: "Man godt kan blive lidt rød i hoved og genert".

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet *Alsidig personlig udvikling*
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Praksisfortælling fra vuggestuen:

"I sandkassen sidder der en gruppe børn og leger: Nej siger en pige meget højt. Pædagogen kommer hen til børnene og siger: "Ej Marie, hvor er dine fødder blevet af?" Marie græder fordi de er væk. En større pige sætter sig på kanten og siger: "Min fod må gerne være væk." Snart bliver der gravet sand på pigens fødder. Pædagogen siger: "Ej nu er dine fødder også væk." Den mindre pige strækker fødderne frem og siger forsigtigt "Os mig." Pædagogen siger: "Hvor er du modig, du tør prøve igen, så finder vi dine tæer lige om lidt." Pigen kigger op og smiler men hun siger: "Mere..."

Retningsgivne refleksioner:

Tryghed er vigtigt for ny læring og det er noget vi prioriterer. Vi vil gerne inspirere børn til, at være nysgerrige på nye ting og vi opfordrer dem til at turde afprøve nye ting sammen med en tryk voksen. Vi går som voksne foran og viser børnene hvordan de kan gøre. Vi sætter ord på det vi ser og sanser og giver børnene en forståelse for hvad der sker.

Praksisfortælling fra børnehaven:

På Ulvestuen er det ved at være tid til frokost. Ulvehjælperne går med en voksen ind for at dække bord og de finder sammen et rullebord. Den voksne åbner skabet ind til tallerkner og kopper og sammen tæller de, det antal service der skal bruges. Ulvehjælperene dækker bord for alle Ulvestuens børn og voksne, fylder kander med vand, sætter stole så det passer med bordplanen og finder ud af hvad der står på menuen. Når de er færdige går de sammen ind på stuen, til de andre børn og fortæller i fælleskab hvad de skal spise.

Retningsgivne refleksioner:

Vores mål er at skabe empati og fælleskab, samt forståelse for hverdagsrutiner og gøre børnene til vigtige medspillere i den daglige gang.

På Ulvestuen skiftes børnene, i forudbestemte par, til at gøre klar til frokost hver dag. Vi giver børnene medejerskab i deres dagligdag og muligheden for, at være med til at løse dagligdagens udfordringer. Der-

udover føler børnene værdig i, at kunne bidrage til fælleskabet,

Når vi hjælper børnene med at tælle service op, skaber vi matematisk opmærksomhed, samtidig er der, i denne situation, ro og plads til nærvær med den voksne.

En stor del af det pædagogiske arbejde i Hanen er, at møde børnene anerkendende og anskuer situationerne ud fra børnenes perspektiv. Vi er bevidste om at det kan være svært at stå foran en større gruppe børn og fortælle, derfor står vi altid klar til at støtte og guide barnet igennem udfordrende situationer.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Praksisfortælling fra vuggestuen:

”Vi slår katten af tønden hos de mindste vuggestuebørn og en pædagog på stuen viser børnene hvordan man skal slå med battet på tønden. Flere børn står og observerer, et barn går over mod pædagogen og tager imod battet og går hen og slår flere gange på tønden. Et andet barn som også har observeret pædagogen og det første barn går nu hen og får battet i hånden og går hen og slår på tønden. De øvrige børn, følger med på skift.”

Retningsgivne refleksioner:

Når børn skal gøre sig nye erfaringer, er vi som pædagogisk personale nødt til, at være guidende i både tale og bevægelse. Vi giver børnene tid og lov til at observere, så de bedre kan danne sig et overblik over hvad der sker. Børnene lærer af os og hinanden. I Hanen har vi, i mange år, arbejdet efter vores eget lille mantra som er: *"Dig, mig og os sammen om noget"*.

Det er en vigtig del af børnenes sociale udvikling, at være i et inkluderende fællesskab. Vi arbejder på det på mange forskellige måder.

Praksisfortælling fra børnehaven:

"Fire piger Emma, Vigga, Mary og Nina løber over til gyngen på vuggestuens legeplads. Emma råber: "Jeg vil op" pædagogen svarer: "Du må lige selv prøve Emma". Hun svarer: "Jeg kan ikke", hvorefter hun begynder at hive i remmene til gyngen og prøver at få sit ene ben op på gyngen.

Det lykkes ikke og hun begynder at skribe: "Du skal hjælpe mig, jeg kan ikke!" Pædagogen svarer: "Du kan godt Emma, du skal bare kæmpe lidt". Emma begynder at græde, hun skubber til Mary og siger: "Du er dum, det var mig der var her først!" Mary bliver også ked af det og begynder at græde. Mary siger: "Emma skubbede mig". Pædagogen går over til dem og siger: "Emma du skubbede til Mary, se på Mary, hun græder". Emma kigger på Mary og siger: "Undskyld Mary". Mary prøver at komme op på gyngen med sit ene ben, Emma råber: "Pas på Mary, nu kan jeg ikke være her!" Mary rykker sig lidt, Emma prøver at svinge sit ben op igen, men det lykkedes ikke. Hun skriger: "Aaarrggh!!" og løber væk fra gyngen. Mary tager Emmas plads og prøver at svinge benet op, hun vender sig om og siger: "Kan ikke". Pædagogen svarer: "Du kan godt Mary, bare bliv ved med at kæmpe". Emma kommer løbende tilbage, hun råber: "Flyt dig Mary, det var min plads". Emma har en gryde i hånden. Hun lægger gryden på jorden og stiller sig på den og svinger benet op på gyngen, hvorefter hun hiver sig op i den ene rem og kommer langsomt og sikkert helt op på gyngen. Mary står og kigger på Emma, da Emma sidder ordentligt på gyngen smiler hun, hun kigger på Mary og siger: "Mary du skal bruge den her" og peger på gryden. Mary stiller sig op på gryden og svinger benet op og hiver sig op på gyngen. Emma smiler og kigger på Mary mens hun siger: "Se Mary, du kunne godt" Mary smiler og pædagogen siger: "Mega sejt! I kunne jo godt"."

Retningsgivne refleksioner:

I børnehaven arbejder vi med, at børnene selv skal finde frem til løsninger og opleve at de faktisk mestrer mere end de selv tror de kan. Børnene får fælles succesoplevelser når de sammen klarer noget de syntes er svært. Det giver børnene redskaber og erfaringer til at mestre kommende udfordringer. Det kan være en svær balance hvornår den voksne skal være vedholdende i dialogen om selv at kunne. For at kunne det, kræver det en troværdig og nærværende voksen, der kan imødekomme børnene og være på sidelinjen uden at løse udfordringerne for børnene. Vi er dig, mig og os, sammen om noget. Styrkelse af børnenes selvværd og selvtillid ligger os meget på sinde, da de opvækstvilkår børnene har, kræver at de er livsduelige og resiliente. I Hanen hjælper vi børnene så godt på vej vi kan.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Praksisfortælling fra vuggestuen

”Alle børn sidder fordelt ved tre borde, med en voksen ved hvert bord. Pædagogen begynder at synge, børnene synger med så godt de kan. Pædagogen viser med fagter hvad der bliver sunget i sangen. Caroline griner og laver fagter til sangen. Da sangen er slut griner Caroline endnu engang og siger: ”Mere”. Mette spørger om vi skal synge den igen og Caroline smiler stort og svarer: ”Jaaaa” og nikker flere gange. Der bliver sunget den samme sang en gang til.”

Retningsgivne refleksioner:

I vuggestuen sætter vi ord på hele vores hverdag og alt det vi ser, oplever og mærker.

Når vi synger eller rimer, bruger vi fagter, så børnene kan koble ord på bevægelser. De helt yngste som endnu ikke har verbalt sprog, kan bruge fagter til at vise hvilken sang/rim de vil lave.

Praksisfortælling fra børnehaven:

"Ved en lille samling inden frokost sidder børnene og venter på, at maden bliver færdig.

Et barn har valgt en bog, vi skal læse inden maden. Vi taler lidt om omslaget og pædagogen spørger om der er nogle der kender bogen og har hørt den før. Et barn rækker hånden op og siger: "Den handler om, at Gurlu Gris får en fisk der hed Gulrun guldfisk". Vi begynder at læse. I bogen opfordres der på et tidspunkt til at synge "Hjulene på bussen". Den griber børnene med det samme og der opstår en kort fællessang. Da bogen nærmer sig sin afslutning, støder vi på ordet "skøn", et barn spørger hvad det betyder. Pædagogen spørger børnegruppen om der er nogle der ved hvad det betyder. Et barn siger: "Flot", et andet barn foreslår "sød" og et tredje barn siger: "Smuk". Pædagogen siger, at der er mange gode bud og fortæller at skøn også kan være et andet ord for dejlig."

Retningsgivne refleksioner:

I børnehaven læser vi ofte. Igennem sprogtest, blev vi opmærksomme på at børnene sjældent spørger ind til ord de ikke kender. Vi begyndte derfor at spørge ind til enkelte ord i bøgerne og stille åbne spørgsmål i gruppen. Vi kan i fælleskab gå på opdagelse i ordene og børnene har mulighed for at byde ind med deres bud på ordets betydning.

Efter en periode med denne læseform, er enkelte børn begyndt at spørge ind til ord som de ikke kender og gerne vil forstå, hvilket er med til at udvide, ikke kun deres, men hele gruppens ordforråd og sprogforståelse.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Praksisfortælling fra vuggestuen:

Seks børn sidder i en rundkreds på gulvet. Alle børnene kigger på pædagogen der siger: ”Velkommen til rytmik, nu skal vi synge vores goddag sang”. Vil du starte med at stå op Hans? Hans rejser sig op med et smil og alle synger goddag sang for Hans. Herefter kommer alle børnene på skift igennem sangen. Da de er færdige er der lidt uro blandt børnene og pædagogen siger: ”NU skal vi bevæge vores kroppe”. Børnene rejser sig op, og de begynder alle at hoppe til musikken der spiller. Pædagogen siger: ”Nu skal vi klappe” og alle børnene følger med. Musikken stopper og pædagogen står helt stille. Børnene stopper op og efterligner hende. Hans siger: ”Jeg vil hoppe!” Pædagogen siger: ”Det var en god ide.” Alle børnene begynder at

hoppe og Hans smiler. Afslutningsvis sætter pædagogen sig på gulvet sammen med sin kollega og begynder at nusse børnene og trykke på deres kroppe. Børnene ligger stille og roligt, og pædagogen siger: "Så er det slut for rytmik i dag."

Retningsgivende relationer:

Dette er et typisk eksempel på et mindre rytmik forløb, hvor der både er fokus på høj og lav arousal hos børnene. De voksne sætter den tydelige ramme for hvad der skal ske, så børnene er forberedte på rytmikforløbet. Det giver en genkendelse hos børnene, at de har været igennem forløbet før. De voksne er imødekommende for børnenes initiativer og behov, så de oplever sig som del af fællesskabet.

Praksisfortælling fra børnehaven:

"På legepladsen efter fredagssamling opstår en leg om at lave en kæmpe forhindringsbane rund på legepladsen. Børnene er næsten alle sammen i fuld gang med, sammen med de voksne, i gang med at finde legetøj, pinde, bildæk, brædder, kasser, stole mm som man enten skal lave zig zag imellem, ned eller over. Børnene arbejder hårdt, og så småt tager en meget lang forhindringsbane form. Børnene stiller sig på række og starter på at afprøve banen. På sidelinjen står de voksne og støtter de børn der skal hjælpes undervejs, mens der bliver anerkendt for mod, kreativt og vensomhed, da børnene er lige så gode til at hjælpe hinanden, som de voksne er".

Retningsgivne refleksioner:

Vi er rollemønstre for børnene og vi skal gå foran og vise dem måder at møde verden på. De skal, gennem trygge relationer til voksne og børn, udvikle deres krop og sanser gennem bevægelse. Rammerne for aktiviteter i vuggestuen er meget ens, så børnene oplever genkendelighed, det er de samme ting vi laver på trampolinen, de voksne gør mere eller mindre det samme hver gang.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Praksisfortælling fra vuggestuen:

"Vi skal på legepladsen, for vi er i gang med et projekt om mudder og sanser. Børnene kommer ud til spande, vand, pensler. Pædagogen siger: "Vi skal lave mudder, men der er ikke noget jord." Børnene viser pædagogen hvor de havde fundet jord dagen før. Børnene går i gang med at grave jord i deres spande. Børnene går selv hen til vandkanden og får lidt hjælp til at fylde vand i, og så rør de rundt. "Hvor kan vi male?" spørger Arthur. Pædagogen siger til Arthur: "Vi kan male på fliserne, eller på papiret, eller et andet sted du har lyst." Arthur vil male på fliserne og går i gang. Det ser de andre mange børn og snart er fliserne fyldte med børn der maler med mudder"

Retningsgivne refleksioner:

Vi vil som pædagogiske voksne gerne vise børnene alle de oplevelser man kan få i naturen. Vi arbejder med at vække deres opmærksomhed på nye elementer, så de bliver præsenteret for noget nyt og anderledes. Legepladsen bruges som et sted, hvor nye ting findes, små dyr, finde ting, sten, blade, solen der reflekterer i vinduer mm.

Vuggestuebørnene er gode til at bruge hele legepladsen, når vi er derude, og det kæver inspirerende voksne der vil med på rejsen. I det her eksempel har vi et forløb med mudder og sanser der strækker sig over to måneder og det er halvejs inde i forløbet tydeligt at se at børnene er fordybet i mudderleg i længere tid, end vi normalt ser de er fordybet i lege.

Praksisfortælling fra børnehaven:

"Børnehaven har fokus på krible/krable og sidder til fællesamling på boldbanen. Her tales der om krible/krable dyr og børnene byder ivrigt ind med deres bud på hvad det mon kan være. Efter samtalen syn- ges en sang om regnorme, fuglen kommer og alle regnorme skal finde et hul at krybe i.

Bagefter trække alle børn og voksne ned i vores science område på legepladsen og børnene får kasser til at samle dyr i og et forstørrelsesglas. Et barn finder en flot sommerfuglelarve, som vi sammen finder et ter- rarie til, den bor på Bjørnestuen og hedder Dugdråbe, et navn som blev afgjort ved børnedemokrati, i fæl- lesskab."

Retningsgivne refleksioner:

I Hanen er vi heldige at vi har en stor alsidig legeplads. Der er skov og krat og en masse læringsmiljøer, hvor der er plads til at eksperimentere med vand, mudder, pinde, dyr, blade osv. Vi har også et flot science værksted, med forskellige tavler der kan skabe dialog omkring de opdagelser, børnene gør sig i naturen. Det er et afgrænset område, med science redskaber tæt ved, derved har børnene hurtigt mulighed for at blive nysgerrige og studere det de finder, sammen med hinanden eller en voksen.

I Hanen er vi nysgerrige på børnenes spor og følger op på de idéer og påfund de kommer med. Vi hjælper dem til at forstå den natur vi lever i og sammen med, vha. dialog, redskaber, lege, sange, historier m.m.

Edderkoppen i gryden er ved at drukne, så den bliver reddet af en gren.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Praksisfortælling fra vuggestuen:

”I dag er det Holgers tur til at lege Rudolf i kurven” siger pædagogen. Holger rejser sig fra stolen, sætter sig i den store kurv og får gevir og rød næse på hvis han har lyst. Sammen synger børn og voksne ”Rudolf med den røde tud” og ”Der bor en lille nissemand”. Børnene synger så godt med de kan. Holger rejser sig fra kurven og dagen fortsætter”

Retningsgivne refleksioner:

Hver december oses vuggestuen af julehygge på det niveau hvor børnene kan være med. Børnene bliver hver jul introduceret til Rudolf, geviret og den røde næse, og de ældste børn er dygtige og modige og viser de mindre vejen. De voksne sikrer en fast genkendelig struktur, hvor børnene bliver involveret i hvilken sang der skal synges og hvor mange der tælles til inden vi starter på sangen. Strukturen med jule Rudolf ligger sammen med formiddagsmadden, for her er børnene naturligt samlet til en bid mad, så aktiviteten er forudsigelig og genkendelig.

Børnene er begyndt at kende julesangene rigtig godt og på opfordring måtte vi synge: Der bor en lille nissemand, hele 2 gange. Asger fortalte hvad han havde lavet sammen med lille Rudolf hjemme hos sin farfar i går. Og så var det Holger der blev udtrykket til at være Dagens Rudolf. Han sprang hurtigt op i kanen og så sang vi: Kender I den om Rudolf, så taget var lige ved at lette. Arthur fik lov til at åbne en pakke og bestemte at de små trommer skulle hænges på vores lille juletræ. Og så til sidst ville spændingen ingen ende tage da Rudolf skulle vælge hvem han skulle hjem til i dag. Saga blev den heldige 🎅🎄

Eksempel fra en dag i børnehaven:

"I februar har stuen haft fokus på traditionerne omkring fastelavn, de voksne har givet børnene viden omkring skikke fra gamle dage, samt fortalt hvad fastelavn er blevet til i dag. Inden start af aktiviteterne spurgte de voksne hvad børnene vidste om fastelavn. Til en samling i slutningen af februar, bliver der lavet en opsamling for at finde ud af hvor meget børnene nu ved. Børnene sidder i rundkreds sammen med de voksne og den voksne siger "I morgen er det fastelavn i Hanen, men hvad er det nu lige fastelavn er for noget?" Flere børn rækker hånden op. Er Viola siger: "Der var en ægte kat inde i tønden i gamle dage", Markus tilføjer "Børnene vækker nogen med fastelavnsris i gamle dage. Man slår på dynen" Marie svarer: "Man laver fastelavnsris af pinde", et fjerde barn siger: "Så klæder man sig ud". Elias siger: "Man synger fastelavn er mit navn, og så vækker man nogen", Elvira siger: "Man slår katten af tønden og bliver kattedronning"."

Retningsgivne refleksioner:

Personalet bruger tid på at forberede sig, så de er klar til mødet med børnene. Børnene er nysgerrige og tænksomme og har gode refleksioner omkring hvordan det mon har været at være en levende kat i en tønde i gamle dage. Derfor bruger vi, i sådan en samling, tid på at lytte hvad børnene har at fortælle. Lytte til hvad de har været opmærksomme på, hvad der optager dem osv. Alt sammen fordi det er vigtigt at børnene skal opleve at kunne biddage ind i børnefællesskabet.

Derudover er fastelavn en fast, tilbagevendende tradition, som børnene profiterer af, at vide noget om. De bliver klogere på deres egen historie og bliver bevidste om, hvorfor vi gør som vi gør.

Evalueringskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

I Børnehuset Hanen arbejder vi med mundtlig feedback og refleksion løbende. Både i hverdagen, for at lave justeringer og vidensdeling, både kollegaer imellem, men også blandt medarbejdere og ledelse. Det er vigtigt at pædagogerne ved hvorfor de handler som de gør og hvor der skal justeres.

Vi udfylder et FUEL skema (=Før-under-efter-læring) i forbindelse med udvalgte pædagogiske aktiviteter, hvor vi beskriver hvad målet med aktiviteten er, hvordan vi tænker at gennemføre det, samt hvilke tegn vi skal se hos børnene, for at se hvor der sker udvikling.

Vi har videreudviklet skemaet og tilføjet et punkt som hedder "Hvilken viden og informationer er relevant til næste FUEL" og "Relevant viden fra sidste FUEL". Dette er for at sikre at de erfaringer vi har gjort os kommer videre til næste projekter/aktivitet og bliver en naturlig del af vores fælles refleksion.

Vi er i fuld gang med at få systematiseret vores evalueringskultur. Vi øver os i at skriftliggøre vores evalueringer, der ofte ses i skemaet FUEL. Der er et par eksempler, som du har kunne læse i denne revideret læreplan for Hanen. Hanens faglige fyrtårn støtter og organiserer fremadrettet processen for at vedligeholde evalueringskulturen, i samarbejde med den pædagogisk leder. Det er et tidskrævende arbejde for pædagogerne at lave FUELS på alt, så vi udvælger hvilke projekter og forløb, vi tager udgangspunkt i. Vi arbejder også med skema til handling. Det minder om FUEL, men er mere handlingsorienteret, "hvem gør hvad, hvornår?"

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Her kan I f.eks. kort beskrive, hvordan evaluering af læreplanen kan ses i forhold til Jeres evalueringskultur i hverdagen.

For at vi forsat kan sikre den høje kvalitet i de fysiske læringsmiljøer, har vi lavet KIDS målinger. Personalet, FKU, områdelederen, samt den pædagogiske leder har lavet målinger. Disse målinger er blevet gennemgået og har været med til at lave justeringer, der højner kvaliteten i de fysiske rammer. For at vi kan fortsætte processen skal personalet fortætte med at være nysgerrige på hinanden og deres praksis. Vi skal blive ved med at opsøge ny viden der kvalificerer vores pædagogiske arbejde, så børnene i Hanen får de bedste læringsforudsætninger.

Vi vidensdeler vores evalueringer, så vores kollegaer kan blive inspireret og blive involveret i stuerne projekter, tanker og refleksioner.

Vi vil på møder tage udgangspunkt i alle temaer der er blevet arbejdet med i den foregående periode, og evaluere vores pædagogiske aktiviteter og læringsmiljøer ud fra dem. Vi vil forsat have fokus på hele dagens læringsmiljøer og forsat arbejde med at skabe udvikling og læring hos alle børn og voksne. Vi skal turde erkende fejlvurderinger og kunne ændre metoder.

Det kræver dygtige og omstillingsparate voksne, og dem har vi heldigvis ansat i Hanen ☺